

Spisy: věc veřejná

eFocus

Úřad pro ochranu osobních údajů nedávno varoval před pokračováním zveřejňování informací soukromého charakteru z odposlechů provedených v rámci probíhajících trestních řízení. Zveřejňování odposlechů podle Úřadu nelze obhajovat tím, že politik nemá nárok na ochranu soukromí. Impulsem k reakci bylo zaslání spisu v kauze bývalé ředitelky kabinetu premiéra Petra Nečase několika médiím. Co si o tom myslí čeští právníci?

Podle vyjádření Úřadu nelze takové postupy obhajovat tvrzením, že politik nemá nárok na ochranu soukromí či je odůvodňovat veřejným zájmem, neboť je zjevné, že některé zveřejněné informace již nepochybně případný veřejný zájem přesahují. Úřad v této souvislosti upozorňuje na ustanovení § 8c trestního řádu, podle kterého nikdo nesmí bez souhlasu osoby, které se takové informace týkají, zveřejnit informace o nařízení či provedení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu nebo informace z něj získané, údaje o telekomunikačním provozu nebo informace získané sledováním osob a věcí, umožňují-li zjištění totožnosti této osoby a nebyly-li použity jako důkaz v řízení před soudem. Otázkou tak prosáknutí materiálů do médií vyvolává řadu. Přinášíme několik názorových postřehů.

Libor Vávra, předseda Městského soudu v Praze

Podle mého setrvalého názoru, a šel by asi na internetu vyhledat pár let zpět, je to malér už od slavných kapříků ve fotbale. Už tenkrát jsem odpovídal novinářům, že tím byla protržena hráz soukromí pouze za účelem pobavení publika, protože si asi nikdo z nás nepředstavoval, že to ve fotbale vypadá jinak, nebo dokonce lépe. Čili, "důkazní" hodnota takové novinářiny se limitně blížila nule stejně, jako to hodnotím teď u Nečase. Jeho osobní odposlechy byly mravně odůvodnitelné ke zveřejnění v době, kdy byl premiérem a kdy se probíraly odměny jeho stávající ženy, teď už se jen cupují trosky jeho pověsti.

Nevěřím tomu, že jde právně zaručit, že k takovému postupu už nedojde. Jednak vždy by takový právní předpis (třeba zakazující zveřejnit jakékoli informace z trestního řízení dříve, než začne veřejný soudní proces, což by mělo logiku) narážel ústavní limity svobody slova, tisku, práva na obhajobu..., jednak dnes, kdy lze cokoli anonymně zavěsit na internetu a další novináři již jen jakoby referují o tom, co "někdo" zveřejnil, by ani nešlo takový zákaz dost dobře vymáhat. Možná by mohla něco udělat policie uvnitř sboru, aby úniky omezila tam, kde za tím asi stojí příslušník PČR.

Nevěřím ani, že jde po advokátech a novinářích chtít, aby se mravně, eticky sebeomezili. Advokáti i novináři pracují v krutém konkurenčním prostředí, a když jeden práci odmítne, určitě ji udělá někdo druhý. A to mám o novinářích lepší mínění, než pan prezident.

Takže, pocity to ve mně vyvolává nelibé, ale nějaké snadné řešení neznám.

Petr Toman, advokát

Z pohledu obhájce považuji úniky informací z vyšetřovacích spisů (nejčastěji protokoly z výslechu

svědků či odposlechy telefonních hovorů) za nezákonné i lidsky nepřijatelné.

Nezákonné proto, že je jimi téměř vždy zasahováno do práva na ochranu osobních údajů i práva na ochranu osobnosti. Zákony porušují nejen ti, kteří tyto většinou citlivé údaje předávají sdělovacím prostředkům, ale i novináři, kteří je poté zveřejňují, schovávající se za zpravodajskou licenci. Ta však podle mého názoru nelze ve většině případů použít.

A lidsky nepřijatelné proto, že jsou takovými úniky vždy dehonestováni naši klienti. O nich je vedeno trestní řízení a o jejich vině má být soudem teprve rozhodnuto. Ale právě o nich jsou od počátku trestního stíhání, mnohdy i dříve, zveřejňovány ty nejcitlivější informace. Co si budeme nalhávat: zveřejnění odposlechu telefonického hovoru je schopné zesměšnit každého z nás. V důsledku toho jsou ti, jichž se to týká, společensky a politicky znemožněni a odsouzeni jednou pro vždy. Tak intenzivně, že jsem se již mnohokrát ptal sám sebe, k čemu je ještě dobrý jejich následný trestní postih. Jejich společenské zostuzení je totiž většinou horší, než následně vyměřený trest. Na rozdíl od trestu, který bude jednou odpykán a zahlazen, společenská dehonestace způsobená úniky z policejního spisu není nikdy zapomenuta a lze se k ní díky internetu vrátit i po desítkách let. A to nemluvím o těch, kteří nakonec nebudou před soud ani postaveni či budou obžaloby zproštěni. V jejich případech je škoda způsobená úniky informací z vyšetřovacího spisu neodstranitelná.

Z těchto důvodů se mi obtížně věří, že by úniky způsobovali sami obhájci, jak jsou z toho celkem pravidelně osočováni. K čemu by jim to bylo? Vždyť je to proti zájmům jejich klientů, popř. klientů jejich kolegů obhájců. Pokud by se to prokázalo, měli by být Českou advokátní komorou kárně postíženi. Samozřejmě s jedinou výjimkou, že je zveřejnění důkazu porízeného policií učiněno se souhlasem klienta a v jeho zájmu.

Klára Long Slámová, advokátka

Při předávání informací o trestním řízení a obsahu spisů médiím ze strany orgánů činných v trestním řízení, je nutné respektovat pravidla stanovená mimo jiné zákonem č. [141/1961 Sb.](#), trestním řádem. Zmínit lze například tu zásadu, že při poskytování informací veřejnosti musí uvedené orgány dbát na to, aby neohrozily objasnění skutečností důležitých pro trestní řízení a nezveřejnily o osobách zúčastněných na trestním řízení údaje, které přímo nesouvisejí s trestnou činností, a aby neporušily zásadu presumpce nevin, která je pro orgány činné v trestním řízení závazná. Z hlediska obecného mám za to, že poskytování informací ze strany OČTŘ vůči médiím – a tedy i veřejnosti – je žádoucí, otázkou zůstává, v jakém rozsahu by se tak mělo dít. Každý případ je individuální a proto i každé rozhodnutí o tom, co a v jakém rozsahu poskytnout médiím, je nutno individuálně posoudit.

Zcela jistě není žádoucí, aby informace ohrozily vyšetřování samotné – v mnohých případech se proto uplatňuje jistá taktika. Taktika zveřejňování může mít mnoho směrů – k obviněnému, veřejnosti, svědkům, apod.

Jakási zpřísněná pravidla se týkají informací o odposleších a jejich obsahu, rovněž i údajů o telekomunikačním provozu, pokud ještě nedošlo k jejich použití v řízení před soudem a umožňují-li zjištění totožnosti osoby, které se týkají.

Nicméně – i zde platí, že takové informace lze zveřejnit, pokud například jde o dosažení účelu trestního řízení, nebo pokud to odůvodňuje veřejný zájem a tento zájem převažuje nad právem na ochranu soukromí dotčené osoby.

V případech, které se týkají chodu státu a jednání úředních osob, nebo jakýchkoliv veřejných statků, si převážením onoho veřejného zájmu nad právem dotčené osoby na soukromí, dokážu velmi dobře

představit. Stejně tak v případech, které jsou důkazně více méně jednoznačné, ale osoba obviněného či jeho obhájba se snaží veřejnost tzv. mást či vyvolávat spekulace prostřednictvím „překrucování“ faktů, či dokonce uváděním nepravd. Samozřejmě, že z hlediska obhajoby, je činnost OČTŘ spočívající v předávání informací ze spisu „nežádoucí“. Pokud tím totiž dojde k negativnímu ovlivnění veřejnosti směrem k obviněnému, pak i pozice obhajoby jako takové, je navenek (na veřejnosti) oslabena. Na druhou stranu je třeba si uvědomit, že zejména případy, které se dotýkají veřejných statků, by měly být veřejnosti přiblíženy. Otázkou tedy pouze zůstává, v jakém rozsahu.

Kompletní materiál naleznete v aktuálním vydání tabletového měsíčníku EPRAVO.CZ Digital.

Nové číslo si můžete stáhnout zdarma vždy poslední středu v měsíci, a to ZDARMA na App Store a Google Play.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím](#)
- [Nová éra práce: České a slovenské firmy hledají funkční spolupráci lidí a AI. Klíčová je firemní kultura a důvěra](#)
- [Eversheds Sutherland posiluje M&A tým o Jiřího Moravce s praxí z USA](#)
- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #10: Proč bohatí lidé dělají fatální investiční chyby](#)
- [Klíčový pro střední a východní Evropu: Český bankovní sektor si udržuje stabilní a ziskovou pozici](#)
- [LEAGLE.ONE: Škola jako místo setkávání: Má být vzdělávání víc než jen předávání znalostí?](#)
- [Vedení BBH posiluje o přední expertku na soutěžní právo z A&O Shearman Ivanu Halamovou](#)

Dobíškovou

- [V rámci charitativní akce Měsíc sportu advokátní kanceláře a daňoví poradci vysportovali téměř 400 tisíc korun na podporu projektu Pomozte dětem](#)
- [KOLAROVA LEGAL: Nová advokátní kancelář v centru Prahy míří na špičku korporátního a transakčního práva](#)
- [LEAGLE.ONE: Informace nestačí. Proč vzdělávání bez prožitku selhává](#)
- [Diskuzní čtvrky nad trestním právem \(online - živé vysílání\) - 14.5.2026](#)